

Jaarverslag Faunabeheereenheid Fryslân 2017

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Faunabeheereenheid Fryslân (FBE) bestond in 2017 uit A. (Auke) Boersma namens de terreinbeherende organisaties, H.H. (Henk) de Bruin namens de jacht, L. (Luuk) Geerts namens het Friesch Particulier Grondbezit, P.L. (Peet) Sterkenburgh namens de landbouw en G.J. (Gijs) Wouters als onafhankelijk voorzitter. Door het van kracht worden van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 en het vaststellen door Provinciale Staten van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017 ontstond ruimte voor uitbreiding van het bestuur met vertegenwoordiger(s) van maatschappelijke organisaties. Hieraan is invulling gegeven door deelname aan het bestuur van H. (Hans) Kroodsma namens het Kollektivenberied Fryslân. Benoeming door GS volgt zodra deze organisatie rechtspersoon is. Daarnaast heeft de FBE gekozen voor een `vrije stoel' om, afhankelijk van de agenda, gebruik te maken van de kennis bij overige partijen en te zorgen dat alle geluiden gehoord worden. Hiervan is gebruik gemaakt op 21 februari 2017 door Bjorn van der Veen van de KNJV, op 18 april 2017 door Ruud van der Sijde namens de NOJG en op 20 december 2017 door Harm Wiegersma van de NMV.

Als adviseurs namen deel aan de bestuursvergaderingen J. (Johan) Wesselink namens BIJ12 Faunafonds en G. (Gerben) Mensink en F. (Fokke) Wagenaar namens de Provincie.

Het secretariaat werd ingevuld door R.F. (Robbert) de Vries als secretaris en door P.O. (Peter) de Vries als beheerder van het Fauna Registratie Systeem (FRS).

Wijze van besluitvorming FBE

De wijzigingen in het bestuur maken tevens een wijziging van de statuten van de FBE noodzakelijk. Vooruitlopend hierop heeft in 2017 diepgaand overleg plaatsgevonden met de diverse achterbannen over de wijze van besluitvorming binnen het bestuur. De statuten bepalen dat besluiten in principe genomen worden op basis van unanimiteit. Hoewel het bereiken van overeenstemming soms zeer lastig is, heeft het bestuur besloten dit uitgangspunt te handhaven. Daarbij gaf het feit dat dit door eendrachtige samenwerking zelfs in een weerbarstig dossier als dat van de ganzen gelukt is, vertrouwen.

Financiën

Financieel is de FBE geheel afhankelijk van de provincie. De bestuursleden ontvangen een vacatiegeld, het secretariaat is uitbesteed aan Ingenieursbureau De Overlaat te Wirdum. Voor het gebruik van het Fauna Registratie Systeem gelden jaarlijkse licensiekosten. Hiervoor ontving de FBE op 20 december 2016 een boekjaarsubsidie van € 207.950,-.

Gesubsidieerde activiteiten

	Gesubsidieerde activiteiten	Totale kosten uit begroting	Verleend subsidiebedrag
1	Actueel houden Faunabeheerplan (FBP)	22.176	22.176
2	Ontheffingen	6.683	6.683
3	Machtigingen	68.125	68.125
4	Uitvoering faunabeheer	6.468	6.468
5	Communicatie	7.418	7.418
6	Faunanetwerk	9.963	9.963
7	Landelijke samenwerking	7.806	7.806
8	Indirect	79.311	79.311
	Totaal	€ 207.950	€ 207.950

Op 16 januari 2017 is aanvullend opdracht verkregen voor fase 1 van een Onderzoek Reebeheer Terschelling-Ameland voor een bedrag van € 12.817 en op 19 september 2017 is aanvullend opdracht verkregen voor de volgende activiteiten:

Advisering Friese ganzenaanpak	€ 5.713,60
Vang- en vergassingacties ganzen	€ 1.874,50
Vorbereiding aanpassing faunabeheerplan onderdeel damhert	n.v.t.
Actualisering reebeheer	€ 11.498,50
Reebeheer Terschelling – Ameland fase 2 en 3	€ 22.806,22
Inventarisatie valwildregeling (overlegfase)	€ 2.882,28
Actualiseren hoofdstuk 9 (ganzen) faunabeheerplan	€ 9.437,80
Totaalbedrag	€ 54.212,90

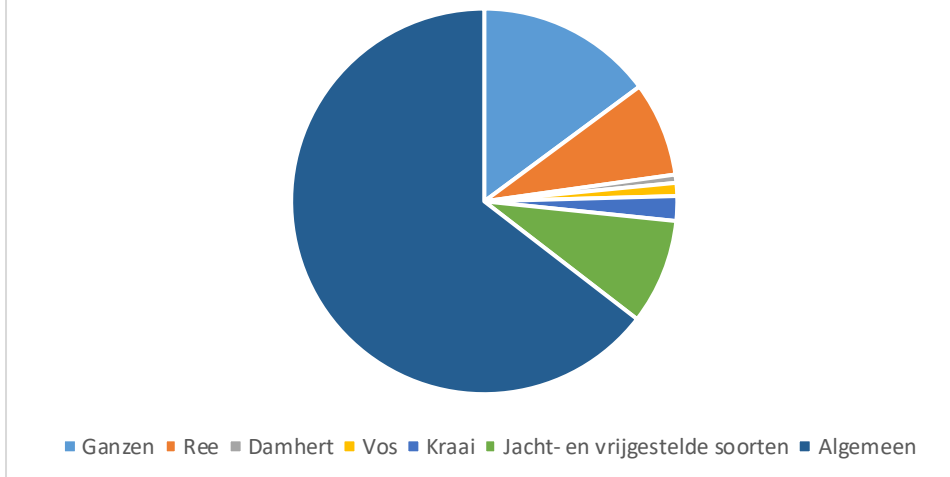
Tenslotte is op 21 december 2017 is met terugwerkende kracht door de FBE een aanvulling gevraagd op de begroting 2017 van € 25.045 voor het op 12 december door GS goedgekeurde Faunabeheerplan Winterganzen 2017-2019.

Het secretariaat besteedde 1484 uur aan de volgende reguliere en aanvullende activiteiten:

De volgende grafiek toont aan welke diersoorten in 2017 specifiek aandacht besteed is. De 'algemene' uren zijn niet rechtstreeks toe te rekenen aan een diersoort.

Uren secretariaat naar diersoort 2017

Faunabeleid

Het faunabeleid wordt door Rijk en Provincie vastgesteld. Dit vormt het kader waarbinnen de FBE moet opereren. Provinciaal beleid ter uitvoering van de Flora- en faunawet staat in de nota 'Libje en libje litte' uit 2010. Dit is geïmplementeerd via vrijstellingen, ontheffingen en opdrachten op grond van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. Voor ganzen is het beleid in 2017 nader uitgewerkt.

Ganzenbeleid

In 2017 is het beleid uit de Fryske guozzeoanpak 2014 geëvalueerd. De voorzitter van de FBE nam deel als adviseur aan dit evaluatie-overleg. Doel van deze aanpak is om schade door met name winterganzen jaarlijks te verlagen met 5 - 10% en daarmee te komen tot een maatschappelijk geaccepteerde schadehoogte. Daarbij wordt rekening gehouden met de duurzame instandhouding van de internationaal beschermde ganzenpopulaties. De evaluatie heeft geleid tot een aanpassing van de Fryske Guozzeoanpak 2017 en wijziging van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017 door Provinciale Staten in juli 2017.

Faunabeheerplan winterganzen 2017-2019 en adviezen

Genoemde aanpassingen in het provinciale ganzenbeleid maakten een aanpassing van het Faunabeheerplan Winterganzen noodzakelijk. De FBE belandde hierbij in een spagaat. Enerzijds moet een faunabeheerplan passen binnen het kader van het provinciale beleid, anderzijds moet het wel uitvoerbaar zijn. Dit kwam indringend naar voren tijdens een hoorzitting voor de wildbeheereenheden over het faunabeheerplan. Dit heeft er toe geleid

dat de FBE niet alleen een faunabeheerplan winterganzen heeft uitgebracht aan GS, maar ook een aantal onderling samenhangende adviezen over de wijze waarop zij het ganzenbeheer

uitvoerbaar acht. GS hebben op 12 december 2017 besloten drie van bovenstaande adviezen voor te leggen aan PS in de vorm van een aanpassing van de Verordening. Het gaat om het verjagen van een half uur voor zonsopgang tot 12.00 uur, het gebruik van het kogelgeweer en het verbod op elektronische lokmiddelen. Provinciale Staten hebben hierover inmiddels op 24 januari 2018 besloten en de Verordening gewijzigd. De FBE zal nu op haar beurt een nieuw Faunabeheerplan Winterganzen 2018-2020 uitbrengen om hieraan uitvoering te geven.

Actualisering en Aanvulling Faunabeheerplan 2014-2019 voor jacht- en vrijgestelde soorten

De FBE heeft het faunabeheerplan 2014-2019 geactualiseerd en aangevuld voor jacht- en vrijgestelde soorten. Dit is op 18 april 2017 vastgesteld door het bestuur van de Faunabeheereenheid en op 11 juli 2017 goedgekeurd door de provincie.

Predatiebeheer vos

Ter bescherming van weidevogels binnen weidevogelkansgebieden heeft de FBE op 20 september 2016 ontheffing aangevraagd voor het doden van vossen met gebruikmaking van geweer en kunstmatige lichtbronnen. Deze ontheffing werd verleend voor de werkgebieden van zes collectieven, voor zover die binnen de weidevogelkansgebieden vallen, voor de periode van 1-12-2016 tot 1 juli 2017. Voorwaarde was een door GS goedgekeurd predatiebeheerplan, opgesteld volgens het Protocol Predatiebeheer bij Weidevogels, waaruit de noodzaak blijkt van aanvullende bestrijdingsmogelijkheden voor de vos. Bij 1.093 lichtbakacties zijn 1.982 vossen waargenomen waarvan er 427 zijn geschoten.

Daarnaast zijn andere nachtelijk actieve predatoren geregistreerd. Het 'lichtbakken' biedt een mogelijkheid waarnemingen te kwantificeren. Geteld wordt slechts datgene dat in de lichtbundel verschijnt. Daarnaast wordt ook geregistreerd hoe lang de waarnemers in het veld zijn en kunnen de getelde aantallen worden omgerekend in een waarnemingsdichtheid (aantal waarnemingen per uur). Zo kunnen de verzamelde cijfers van verschillende plekken in Fryslân onderling worden vergeleken.

Voor de jaren 2017-2019 is op 1 december 2017 een nieuwe ontheffing vos-lichtbak verkregen.

Predatiebeheer zwarte kraai

Op 21 maart 2017 is door de provincie Fryslân ontheffing verleend voor het vangen of doden van vogels met een vangkooi. Vanwege aanloopproblemen van vooral juridische aard is de ontheffing in het eerste jaar slechts geldig geweest van 1 april tot 1 juli 2017. In totaal zijn op basis van de ontheffing in 2017 slechts 159 zwarte

kraaien gevangen. Desondanks is een bezwaar ingediend door Faunabescherming tegen het gebruik van de vangkooi als niet-selectief middel.

Actualiseren reebeheer

Voor 2017 is met de provincie en met de WBE's afgesproken om provinciebreed het reebeheer te actualiseren. Doel is daarmee te komen tot een goed onderbouwde wildmerkverdeling. Onderdelen van dit project zijn het verbeteren van de voorjaarsstellingen, het actualiseren van draagkrachtberekeningen en het instrueren van de WBE's.

Het onderdeel actualiseren van de draagkrachtberekeningen ree is in 2017 opgepakt door een werkgroep draagkrachtberekening ree met GIS. Met behulp van het geografisch informatiesysteem van de provincie zijn draagkrachten berekend per WBE volgens de voorgeschreven methode uit het Universeel Beheerplan Ree. Doordat de uitkomsten voor sommige WBE's sterk afwijken van eerdere, handmatige berekeningen is de presentatie aangehouden in afwachting van de resultaten van het onderzoek Reebeheer Terschelling en Ameland.

Reebeheer Terschelling en Ameland

Op Terschelling en Ameland heeft in 2017 geen afschot plaatsgevonden van reeën. In deze gesloten leefgebieden heeft de FBE in 2017 een onderzoek laten uitvoeren naar de populatieontwikkeling op beide eilanden door de heer C.F. (Rik) Schoon van Natuurlijk Fauna Advies BV. Het accent lag daarbij op de wijze van tellen en op het bepalen van de draagkracht, zowel ecologisch als maatschappelijk. Het onderzoek is gefaseerd uitgevoerd. fase 1 is afgesloten, fase 2 en 3 lopen door in 2018. In het kader van het onderzoek heeft op beide eilanden een telling plaatsgevonden met aansluitend een vlucht met een drone met een gewone en een infrarood camera en vervolgens een drive count.

Damherten

In Fryslân leven tenminste drie populaties damherten: in het Lauwersmeer, nabij Rinsumageest en bij Oranjewoud. Deze leveren verkeersonveilige situatie op en rond Oranjewoud landbouwschade. Het is de bedoeling gegevens te verzamelen, het faunabeheerplan aan te vullen voor deze diersoort en het beheer te regelen. Door het ontbreken van budget is deze activiteit niet opgepakt in 2017.

Valwildregeling

De Vereniging Het Reewild en de FBE hebben het initiatief genomen om tot een valwildregeling te komen. Nodig zijn een ontheffing of opdracht aan jachthouders om aangereden of zieke dieren te kunnen doden, ook buiten het eigen jachtveld, en daarnaast een verlof op basis van de Wet wapens en munitie. De FBE heeft hiertoe overleg gevoerd met de politie. De politie wil leidend blijven en duldt geen afschot van aangereden dieren door

derden op/langs de openbare weg. De politie wil zelf ook meldpunt blijven. Dit project is gefaseerd in een overlegfase en een implementatiefase. De overlegfase loopt door in 2018.

Ontheffingen

De volgende ontheffingen zijn in 2017 door de FBE aangevraagd:

31-1-2017 Kraaienvangkooi 2017-2018

10-4-2017 Vangen en doden ruiende ganzen (ingetrokken 18-5-2017 voor het jaar 2017)

5-9-2017 Lokmiddelen bij landelijk vrijgestelde soorten

7-11-2017 Vos met kunstlicht 2017-2019

De ontheffing voor het vangen en doden met CO2 van ruiende ganzen is aangevraagd, maar door het vastlopen van het overleg over de Fryske Guozzeoanpak in het voorjaar ontbrak het draagvlak bij partijen om tot uitvoering over te gaan.

SRS/FRS

De Faunabeheereenheid beheert schademeldingen in het Faunaschade Registratiesysteem (SRS). Voor het verstrekken van machtigingen en registratie van het gevoerde beheer maakt zij gebruik van het Fauna RegistratieSysteem (FRS). In 2017 zijn 1.153 schademeldingen gedaan, zijn 2.679 machtigingen aangevraagd en 4.477 machtigingen uitgegeven, en zijn 27.311 bejaagacties en 13.840 verjaagacties uitgevoerd.

Publicaties

20-4-2017 Actualisatie en aanvulling 2017 van het Faunabeheerplan Fryslân 2014-2019 voor jacht- en vrijgestelde soorten

30-8-2017 Rapportage Ontheffing Vos met kunstlicht 2016-2017, Ontheffingsperiode: 1 december 2016 tot 1 juli 2017

30-8-2017 Rapportage Ontheffing Kraai met vangkooi 2017 over de ontheffingsperiode van 1 april 2017 tot 1 juli 2017.

25-10-2017 Faunabeheerplan Winterganzen 2017-2019

30-11-2017 Adviezen n.a.v. Faunabeheerplan Winterganzen 2017-2019

26-2-2018 Rapportage Vrijstelling Winterganzen 2015-2019 over de ontheffingsperiode van 1 november 2016 t/m 28 februari 2017

26-2-2018 Rapportage Ontheffing Knobbelzwaan 2015-2019, Ontheffingsperiode: 1 juli 2016 t/m 30 juni 2017.